

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of International Social Research
Cilt: 10 Sayı: 51 Volume: 10 Issue: 51
Ağustos 2017 August 2017
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581
Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1845>

DÖŞEMELİ MOBİLYA ENDÜSTRİSİNİN TİCARİ İŞLETME TÜRLERİNE GÖRE TEKNOLOJİK SORUNLARI

TECHNOLOGICAL PROBLEMS OF THE UPHOLSTERY FURNITURE INDUSTRY ACCORDING TO THE COMMERCIAL OPERATION TYPES

Yusuf Alperen ŞİŞMAN*
Seçil YILDIRIM**

Öz

Bu çalışmanın amacı, özellikle Türkiye döşemeli mobilya sanayisinde gelişmiş olan Ankara ve Kayseri illerindeki işletmelerinin hukuki yapılarına göre yaşamış oldukları teknolojik sorunların incelenmesidir. Bu amaçla tesadüfi olarak seçilen 55 adet işletmeye anket uygulanmış ve yapılan gözlemler ile işletmelerin yaşamış oldukları teknolojik sorunlar belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda işletmelerin hukuki yapıları arasında farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak ferdi mülkiyetlerin teknolojik sorunları daha fazla yaşadığı, limitet ve anonim şirketlerin ise teknolojik sorunları daha az yaşadıkları fakat birbirleri ile farklı sorunlarda yarıştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Mobilya, Döşeme, Endüstri, Teknoloji

Abstract

The aim of this study is to examine the technological problems that enterprises which especially in Ankara and Kayseri provinces which are developed in Turkey's upholstered furniture industry have experienced according to the legal structures. For this purpose, a questionnaire was applied to 55 randomly selected enterprises and with the observations made, the technological problems experienced by the enterprises have been determined. As a result of the work, it was revealed that there are differences between the legal structures of the enterprises. As a result, it was seen that individual property experienced more technological problems and that limited companies and corporation companies were experiencing less technological problems but competing with each other in different problems.

Keywords: Furniture, Upholstered, Industry, Technology.

1. Giriş

Mobilya sektörü, birçok sektörle bağlantısı olan, farklı uzmanlıklarda kişilere istihdam sağlayan emek, bilgi ve teknolojinin yoğunlaştığı bir alandır. Düşük teknoloji ve sermaye ile emek yoğun olduğu düşünülen mobilya endüstrisi, küreselleşen dünyada hızlı bir dönüşüm geçirerek geçmiş yıllara oranla çok daha bilgi ve sermaye yoğun bir sektör haline gelmiştir. Bilgi teknolojilerinin üretim süreçlerine giderek entegre olduğu günümüzde, Dünya mobilya pazarında emek, sermaye ve hammadde üzerinden rekabet etmenin güçleştiği, Ar-Ge, yenilikçilik, moda, tasarım ve sürdürülebilirlik vb. gibi etkenlerin Ülkelerin rekabet stratejilerinde yerini almaya başladığı görülmektedir (Malkoçoğlu vd., 2015).

Mobilya terimi farklı kaynaklarda farklı şekillerde tanımlanmıştır. Türk Dil Kurumu Türkçe sözlük anlamına göre mobilya: oturlan, yemek yenilen, çalışılan, yatılan yerlerin döşenmesine yarayan taşınabilir eşyaya verilen genel ad şeklindedir. Türk standartları (TS 4521) tanımına göre; ağaç mobilya, oturma, yemek yeme, çalışma yatma ve benzeri işlerin yapılmasında kolaylık ve rahatlık sağlayan parçaların, büyük çoğunluğu masif, lifli, yongalı ve tabakalı ağaç malzemelerden yapılan, taşınabilir veya sabit olarak kullanılan eşyadır (Bal ve Kılavuz, 2015).

Mobilya, dünyada belli başlı ekonomik sektörlerden biridir ve sektör hem ana unsurları hem de yardımcı ve yan unsurları ile birlikte yıllık ortalama 437 milyar dolarlık bir değer üretmektedir. Dünya mobilya üretimi son on yılda değerini iki katına çıkartmış, 2004 yılında yaklaşık 220 milyar ABD doları değerinde iken 2013 yılında 437 milyar dolara kadar ulaşmıştır. Dünya mobilya üretiminin 150 milyar dolarlık bölümü üretici ülkelerde tüketiciye sunulurken, 70 milyar doları aşan bölümü uluslararası ticarete

* Öğr. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Vezirköprü Meslek Yüksekokulu, Malzeme ve Malzeme İşleme Teknolojileri Bölümü, Mobilya ve Dekorasyon Programı.

** Öğr. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Vezirköprü Meslek Yüksekokulu, Ormanlık Bölümü, Ormanlık ve Orman Ürünleri Programı.

konu olmuştur. 2050 yılında mobilya pazarının 1 trilyon ABD dolarını geçeceği tahmin edilmektedir (Sakarya ve Doğan, 2016)

Döşemeli mobilya endüstrisinin dünya ekonomisinde anlamlı bir büyüklüğe sahip olduğu söylenebilir. Dünya ticaretinde önemli bir yeri olan mobilya endüstrisi, 2009 yılı krizi nedeniyle % 20'lik bir daralmaya gitmiş olmasına rağmen, ihracat (98,8 Milyar dolar) ve ithalat rakamları (99,7 Milyar Dolar) ile toplamda yaklaşık 200 milyarlık ticari hacmi olan önemli bir üretim ve tüketim sektörüdür. Bu sektörde faaliyet gösteren döşemeli mobilya endüstrisi, 40,2 milyar dolar ihracat ve 42,9 milyar dolarlık ithalat rakamları ile mobilya sanayisinde en fazla hareketliliğin olduğu endüstri alanıdır. Ülkemizde de en fazla hareketliliğin gözlemlendiği döşemeli mobilya ticaretinden edinilen pay, ihracatta 386 milyon, ithalatta ise 292 milyon dolar olup bu pay % 1'den azdır. Türkiye, bu kriz döneminde yapmış olduğu ihracatta dünya piyasalarında meydana gelen daralmadan % 9'luk oranda negatif etkilenmiştir (Sönmez ve Arslan, 2010)

Türkiye ekonomisinin teknolojik kapasitesinin asıl itibarıyla ithal ve bir miktarda bunların yerel şartlara uyumu çerçevesinde şekillendiğini söylemek mümkündür. Bu durum son yıllarda büyük ölçekli firmaların bir bölümünün Ar-Ge çabaları ve diğer istisnaları dışarıda bırakıldığında, Türkiye'de faaliyet gösteren firmaların küçük, orta ve büyük ölçekli her örneğinde benzer şekildedir. Kullanılan teknolojik yapı çoğu kez yeni veya buna yakın örnekler şeklinde olurken, bu teknolojilerin dışarıda üretilen yeni teknolojiler izlenerek ve bir miktarda da yerel şartlara uyumları sağlanarak kullanıldıkları görülmektedir (Demir ve Sütçü, 2002).

Türkiye mobilya sanayisinin önemli yapısal, örgütsel ve teknolojik eksikliklere sahip olduğu, ancak bu negatif göstergelere karşın önemli pozitif gelişmeleri de gerçekleştirdiği ve gelişim trendinin devam ettiği bildirilmiştir (Aras ve İmirzi, 2007).

Kademeli yenilik, mevcut ürün ve süreçlerin geliştirilmesidir. Uygulayıcı birim açısından kademeli yenilik, yeniliklerin mevcut işletme uygulamalarında küçük değişikliklerin yapılması sayesinde gerçekleştirilmesini ifade eder (Özen ve Bingöl, 2007).

İşletme üretim faaliyetlerinde hangi teknolojiyi kullanırsa ekonomik davranır?" ya da "Mevcut süreçte yer alan teknolojiyi yeni teknoloji ile değiştirmelimidir?" sorularına cevap ararken; alternatif teknolojiler karşılaştırılırken yeni durumun getirisinin mutlaka fazla olmasının gerektiği, iki alternatif teknolojiden eskisinin getirisinin yenisinden daha düşük olması halinde teknoloji değişikliğine karar verilebileceği belirtilmiştir. Ayrıca yeni teknolojinin; iş yoğunluğunu azaltması, kalite artışı sağlaması ve aynı miktar üretimi daha kısa sürede gerçekleştirmesi halinde geçerli olacağı ifade edilmiştir (Aras ve İmirzi, 2007).

Teknoloji kavramı çağımızın artan istek ve arzularıyla orantılı olarak kendisini yenileyen bir kavramdır ve hayatımızın neredeyse her aşamasında bu değişim-gelişimi hissettirmektedir. Bu değişime ayak uydurma işletmeler içinde neredeyse bir zorunluluktur. İşletmelerin ticari yapılarına göre kullandıkları teknolojik imkanlar da değişim göstermektedir. Bu çalışmada döşemeli mobilya üretimi yapan işletmelerin ticari yapılarına göre teknolojik açıdan yaşamış oldukları sorunlar incelenmiş olup bu sorunlara çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

2. Materyal ve Metot

Bu çalışmanın ilk aşamasında, ülkemizde döşemeli mobilya endüstrisinde faaliyet gösteren işletmeler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği), T.C Sanayi ve Ticaret Bakanlığı sektör raporlarından, mobilya-marangozlar odalarına kayıtlı olan işletmeler alınmaya çalışılmıştır.

2.1. Araştırma Kapsamı

Araştırma ülkemizde Ankara ve Kayseri illerinde döşemeli mobilya üretimi yapan işletmeleri kapsamaktadır. İşletmelerin ticari yapılarına yönelik olarak yapılan sınıflandırmada ferdi, limitet ve anonim şirket olan işletmeler ele alınmıştır. İşletmelerin hukuki yapıları tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. İşletmelerin Hukuki Yapıları

Hukuki Yapı	N	%
Ferdi Mülkiyet	28	50,9
Limitet Şirket	15	27,3
Anonim Şirket	12	21,8
Toplam	55	100,0

İşletmelerin hukuki yapılarına bakıldığı zaman yaklaşık %51'i ferdi mülkiyet, %27' si limitet şirket ve %22' si anonim şirket olduğu belirtilmiştir.

2.2.Araştırma Yöntemi

Araştırmada gerekli verileri toplamak için araştırma kapsamında belirlenen illerde üretim yapan işletmeler tesadüfi örneklem seçim yöntemine göre seçilmiştir. Bu işletmelerin sahiplerine veya döşeme üretim sorumlularına yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. Araştırma evreninin büyüklüğü sebebiyle araştırmada örneklem grubu oluşturulmuştur. Literatürde örneklem çapının (n) 30 olması örnekleme bölümümüzün normalliği için yeterli sayılmaktadır. Bu nedenle mevcut imkânlar değerlendirilerek örnek çapı 30'dan fazla (55) işletmeye anket uygulanmıştır. Böylece elde edilecek sonuçların daha geçerli olması sağlanmaya çalışılmıştır.

Anket uygulamasında n (örnek çapı) aşağıdaki eşitlikten hesaplanmıştır.

$$n: Z^2 * N * P * Q / N * D^2 + Z^2 * P * Q$$

n: Anket uygulamasında örnek çapı.

Z: Güven kat sayısı (% 95'lik güven için bu katsayı 1,96 alınmıştır).

N: Ana kütle büyüklüğü (Ankara:5361, Kayseri:940).

P: Ölçmek istediğimiz özelliğin ana kütlede bulunma ihtimali (% 95 alınmıştır).

Q: 1 - P (ölçmek istenilen özelliğin ana kütlede bulunmama ihtimali).

D: Kabul edilen örnekleme hatası

2.3.Verilerin Analizi

Birden çok seçeneğin önem derecesine göre cevaplandırılması istenen sorularda likert 5'li ölçek kullanılmıştır. Örneğin; önem derecesi (1, 2,...,5) sıralamasına yer verilmiş, değerlendirmede birinci dereceden önem derecesi 5, ikinci dereceden önem derecesi 4, üçüncü önem derecesi ise 3 şeklinde azalarak yapılmıştır. Veriler ise "SPSS" istatistik ve "Microsoft Office Excel" programından faydalanılarak değerlendirilmiştir.

3.Bulgular

İşletmelerin teknolojik gelişmeleri takip etme durumu Tablo 2' de verilmiştir:

Tablo 2.İşletmelerin Teknolojik Gelişmeleri Takip Etme Durumu

Teknolojik gelişmelerin takip durumu	N	%
Çalışan personelin bilgisinden yararlanma	55	100,0
Çeşitli kataloglardan yararlanma	51	94,4
İnternette faydalanma	47	87
Benzer üretim yapan işletmelerle bilgi alışverişi yapma	40	74,1
Yurtiçi fuarlara gitme	35	64,8
Üniversitelerin bilgisinden yararlanma	23	42,6
Yurtdışı fuarlara gitme	14	25,9
Toplam	55	100,0

İşletmelerin verdikleri cevaplara göre; işletmelerin tamamı teknolojiyi kendi işletmelerinde çalışan personelin bilgisinden yararlanarak, %94'ü kataloglardan takip ederek, % 87'si internette faydalanarak, % 74'ü benzer üretim yapan işletmelerin bilgisinden yararlanarak, % 65'i yurt içi fuarlara giderek, %43'ü üniversitelerin bilgisinden yararlanarak, % 26'sı ise yurt dışı fuarlara giderek teknolojik gelişmelerden haberdar olduklarını belirtmişlerdir. İşletmeler en fazla çalışan personelleri vasıtası ve katalog ile teknolojik gelişmeleri takip etmektedirler. İşletmelerin paket program kullanım durumları tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Paket Program Kullanım Durumu

Paket Program Kullanımı	N	%
Paket Program Kullanamama	29	52,7
Paket Program Kullanabilme	26	47,3
Toplam	55	100,0

İşletmelerin % 47' si paket programları kullandığı, % 53' ünün ise paket program kullanmadığı tespit edilmiştir. İşletmelerin üretim esnasında malzeme ve ürün değişim aracını gösteren bilgiler tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Üretimde malzeme ve ürünlerin yer değişim durumu

Üretimde malzeme ve ürünlerin yer değişim durumu	N	%
İnsan gücü	54	98,2
Transpalet	31	56,4
Forklift	25	45,5
Konveyör	14	25,5
Toplam	55	100,0

İşletmelerin ürün ve malzeme yer değişimlerinde % 98'inin insan gücü ile, % 56'sının transpalet ile, % 46' sının forklift ile, % 26' sının da konveyör ile yer değişimi yaptıkları tespit edilmiştir. İşletmelerin yeni (güncel) teknolojiyi kullanamama durumunu Tablo 5' de verilmiştir:

Tablo 5. İşletmelerin Yeni (Güncel) Teknolojiyi Kullanamama Durumu

Yeni (güncel) teknoloji kullanamama nedenleri	N	%
Maliyet yüksekliği	27	96,4
Üretim alanı yetersizliği	23	82,1
Operatör eksikliği	16	57,1
İş hacminin az olması	16	57,1
Toplam	28	100,0

Yeni (güncel) teknoloji kullanamayan işletmelerin % 96' sı maliyet yüksekliğinden, % 82' si alan yetersizliğinden, % 57' si ise hem iş hacminin azlığından hem de operatör eksikliğinden şikâyet etmişlerdir. İşletmelerin hukuki durumuna bağlı olarak karşılaştığı teknolojik sorunlara yönelik aritmetik ortalamaları Tablo 6 ' da verilmiştir.

Tablo 6. İşletmelerin hukuki durumuna bağlı olarak karşılaştığı teknolojik sorunlara yönelik aritmetik ortalamalar

Teknolojik Sorunlar	Ferdî Mülkiyet			Limitet Şirket			Anonim Şirket		
	N	X	Sd	N	X	Sd	N	X	Sd
Barkotlama sistemi eksikliği	28	5,00	0,000	15	3,00	1,512	12	1,83	1,586
Üretimde bant sistemi kullanım eksikliği	28	4,86	0,756	15	3,73	1,870	12	1,83	1,586
Nitelikli işgücü yetersizliği	28	4,11	1,100	15	3,27	0,915	12	2,33	1,435
Bilgisayar teknolojilerinden yeterince yararlanamama	28	3,71	1,536	15	2,47	0,000	12	1,67	1,557
Makine parçalarının maliyetinin yüksek olması	28	3,43	1,260	15	2,53	1,125	12	2,67	1,614
Depolama ve üretimin aynı alanda yapılmasından kaynaklanan yer sıkıntısı	28	3,32	1,541	15	1,53	0,915	12	2,00	1,477
Ergonomik koşullardaki yetersizlik	28	2,75	1,193	15	1,53	0,834	12	1,83	1,193
Makineler arasında dengeleme sorunu	28	2,39	1,571	15	1,47	0,743	12	1,33	1,155
Taşıma aracı yetersizliği	28	2,32	1,565	15	1,07	0,258	12	1,42	1,165
Satış sonrası ürün takibi ve hizmetlerde eksiklik	28	2,29	1,272	15	1,33	0,617	12	1,33	0,888
Birimler arası dengeleme sorunu	28	2,09	1,453	15	1,27	0,458	12	1,58	1,240
Makinelerin bakımlarının zamanında yapılmaması	28	2,04	1,257	15	1,00	0,000	12	1,42	0,996
Makinelerin arıza durumunda uzun süre çalıştırılmaması	28	1,43	0,742	15	1,13	0,516	12	1,50	1,168
Makinelerin sık sık arıza yapması	28	1,46	0,793	15	1,07	0,258	12	1,42	0,793
Kaliteli malzeme temininde güçlük yaşanması	28	1,46	0,922	15	1,20	0,561	12	1,92	0,996

(1.00-1.80=Çok Az, 1.81-2.60=Az,2.61-3.40=Orta,3.41-4.20=İyi,4.21-5.00=Çok iyi)

Ferdî mülkiyetlerin sırası en fazla barkotlama sistemi eksikliği, üretimde bant sistemi kullanım eksikliği ve nitelikli işgücü yetersizliği sorunlarını yaşadığı, limitet şirketlerin sırası ile üretimde bant sistemi

kullanım eksikliği, nitelikli işgücü yetersizliği ve barkotlama sistemi eksikliği sorunlarını yaşadığı, anonim şirketlerin ise sırası ile makine parçalarının maliyetinin yüksek olması, nitelikli işgücü yetersizliği sorunlarını yaşadığı görülmüştür.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada döşemeli mobilya üretimi yapan işletmelerin hukuki yapılarına göre yaşamış oldukları teknolojik sorunlar arasındaki farklılıklar tespit edilmeye çalışılmıştır.

Araştırma kapsamındaki işletmelerin % 51'i ferdi mülkiyet, % 27'si limitet Şirket ve % 22'si anonim Şirketten oluşmaktadır. İşletmelerin hukuki durumlarına göre yaşadıkları teknolojik sorunlar bakımından en fazla sorunu ferdi mülkiyet işletmelerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin verdikleri cevaplara göre; işletmelerin tamamı teknolojiyi kendi işletmelerinde çalışan personelin bilgisinden yararlanarak, %94'ü kataloglardan takip ederek, % 87'si internette faydalanarak, % 74'ü benzer üretim yapan işletmelerin bilgisinden yararlanarak, % 65'i yurt içi fuarlara giderek, %43'ü üniversitelerin bilgisinden yararlanarak, % 26'sı ise yurt dışı fuarlara giderek teknolojik gelişmelerden haberdar olduklarını belirtmişlerdir.

İşletmelerin % 47' si paket programları kullandığı, % 53' ünün ise paket program kullanmadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin ürün ve malzeme yer değişimlerinde % 98' inin insan gücü ile, % 56' sının transpalet ile, % 46' sının forklift ile, % 26' sının da konveyör ile yer değişimi yaptıkları tespit edilmiştir.

Yeni (güncel) teknoloji kullanamayan işletmelerin % 96' sı maliyet yüksekliğinden, % 82' si alan yetersizliğinden, % 57' si ise hem iş hacminin azlığından hem de operatör eksikliğinden şikâyet etmişlerdir.

İşletmelerin hukuki durumlarına göre yaşadığı "Ergonomik koşullarda yetersizlik" ile ilgili sorunlara ait aritmetik ortalamalara göre en fazla sorunu (2,75) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (1,83) ile anonim Şirketlerin ve (1,53) ile limitet Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Depolama ve üretimin aynı alanda yapılmasından kaynaklanan yer sorunu" ile ilgili sorunu en fazla (3,32) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (2,00) ile anonim Şirketlerin ve (1,53) ile limitet Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Makineler arasında dengeleme" ile ilgili sorunu en fazla (2,39) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (1,47) ile limitet Şirketlerin ve (1,33) ile anonim Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Taşıma aracı yetersizliği" sorununu en fazla (2,32) ile ferdi mülkiyet işletmelerin yaşadığı, bunu (1,42) ile anonim Şirketlerin ve (1,07) ile limitet Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Makinelerin bakımlarının zamanında yapılmaması" sorununu en fazla (1,61) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (1,42) ile anonim Şirketlerin ve (1,00) ile limitet Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Makine parçalarının maliyetinin yüksek olması" sorununu en fazla (3,43) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (2,67) ile anonim Şirketlerin ve (2,53) ile limitet Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Makinelerin sık sık arıza yapması" sorununu en fazla (1,46) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (1,42) ile anonim Şirketlerin ve (1,07) ile limitet Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Kaliteli malzeme temininde güçlük yaşanması" sorununu en fazla (1,92) ile anonim Şirketlerin yaşadığı, bunu (1,46) ile ferdi mülkiyetlerin ve (1,20) ile limitet Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Bilgisayar teknolojilerinden yeterince yararlanamama" sorununu en fazla (3,71) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (1,67) ile anonim Şirketlerin ve (1,00) ile limitet Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Makinelerin arıza durumunda uzun süre çalıştırılmaması" sorununu en fazla (1,50) ile anonim Şirketlerin yaşadığı, bunu (1,43) ile ferdi mülkiyetlerin ve (1,13) ile limitet Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Barkotlama sistemi eksikliği" sorununu (5,00) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (3,00) ile limitet Şirketlerin ve (1,83) ile anonim Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Nitelikli işgücü yetersizliği" sorununu (4,11) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (2,47) ile limitet Şirketlerin ve (2,33) ile anonim Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Satış sonrası ürün takibi ve hizmetlerde eksiklik" sorununu (2,29) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (1,33) ile limitet Şirketlerin ve yine (1,33) ile anonim Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Birimler arasında dengeleme" sorununu (2,04) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (1,58) ile anonim Şirketlerin ve (1,27) ile limitet Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

İşletmelerin "Üretimde bant sistemi kullanım eksikliği" sorununu (4,86) ile ferdi mülkiyetlerin yaşadığı, bunu (3,73) ile limitet Şirketlerin ve (1,83) ile anonim Şirketlerin yaşadığı tespit edilmiştir.

Ferdi mülkiyet işletmelerin üretimde en fazla yaşadığı teknolojik sorunların sırası ile; barkotlama sistemi eksikliği, üretimde bant sistemi kullanım eksikliği ve nitelikli işgücü yetersizliği sorunları olduğu görülürken, teknolojik olarak en az yaşadıkları sorunların ise; makinelerin arıza durumunda uzun süre çalıştırılmaması, makinelerin sık sık arıza yapması ve kaliteli malzeme temininde güçlük yaşanması sorunları olduğu tespit edilmiştir.

Limitet Şirketlerin üretimde en fazla yaşadığı teknolojik sorunlar sırası ile; üretimde bant sistemi kullanım eksikliği, nitelikli işgücü yetersizliği ve barkotlama sistemi eksikliği sorunları olduğu görülürken, teknolojik olarak en az yaşadıkları sorunların ise; makinelerin bakımlarının zamanında yapılmaması, makinelerin sık sık arıza yapması ve taşıma aracı yetersizliği sorunları olduğu tespit edilmiştir.

Anonim Şirketlerin üretimde en fazla yaşadığı teknolojik sorunlar sırası ile; makine parçalarının maliyetinin yüksek olması, nitelikli işgücü yetersizliği ve depolama-üretim aynı alanda yapılmasından kaynaklanan yer sıkıntısı sorunları olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma verilerine bakıldığında ferdi mülkiyetlerin teknolojik bakımdan oldukça geride oldukları, limitet şirket ve anonim şirketlerin ise birbirleri ile farklı teknolojik sorunları yaşamama konusunda yarıştıkları görülmüştür.

Sektördeki bu ve bu gibi sorunların önüne geçmek için:

- Eğitim-bilim yuvası olan üniversitelerin sanayi ile daha fazla iç içe olması ve alanında uzman mavi-beyaz yaka personelin sanayiye daha fazla girip maksimum verimi elde edilmesine katkı sağlamaları,
- İşletme içi eğitim seminerleri ve kurslarının planlı bir biçimde yapıлып geri dönütlerin üretim tesisine yansıtılması,
- Devlet teşvik tedbirlerinin firma büyüklüklerine göre küçük çaptaki işletmeyi bitirmeyecek biçimde orantılı olarak uygulanması,
- Geliri düşük olan işletmelerin bir dernek ya da kooperatif çatısı altında birleşerek üretimde ortak teknolojiye gitmeleri hem maliyet açısından hem de gereksiz işçilik ücretinden kurtulmalarına,
- Özellikle dünün ve bugünün şartlarını iyi bilen, araştıran ve de mukayese edebilen nitelikli yönetici-personel ihtiyacını firmaların karşılaması gibi birçok öneri getirilebilir. Böylece gün geçtikçe bu öneriler gelişerek o günün şartlarında güncelliğini devamlı bir biçimde koruyacaktır.

KAYNAKÇA

- MALKOÇOĞLU, A., ATASEVEN, F., YILDIRIM, İ., YAYLI, K (2015). "Türkiye Mobilya Endüstrisi Büyük Ölçekli İşletmelerinin Sorunları ve Çözüm Önerileri", Selçuk Üniversitesi, *Selçuk - Teknik Dergisi*, Özel Sayı-1 (Ulusal Mobilya Kongresi), ss.747-764.
- BAL, C.B., KILAVUZ, M (2015). "İlk mobilya", Selçuk Üniversitesi, *Selçuk-Teknik Dergisi*, Özel Sayı-1 (Ulusal Mobilya Kongresi),ss.56-69.
- SAKARYA, S., DOĞAN, Ö (2016). "Mobilya Sektör Raporu", Orta Anadolu İhracatçı Birliği.
- SÖNMEZ, A., ARSLAN, A. Rıza (2010). "Döşemeli Mobilya Endüstrisinin Sorunları ve Çözüm Önerileri", *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Politeknik Dergisi*, S.3, ss.191-201.
- DEMİR, Y., SÜTÇÜ, A (2002). "Kriz Sonrası Isparta Orman Endüstri Kobi'lerinin Üretim, Teknoloji ve Finansman Sorunlarının Analizi", *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, Seri: A, S.2, ss.79-96.
- ARAS, R., İMİRZİ, H. Özgür, Akın, H (2007). "İstanbul'daki Küçük ve Orta Ölçekli Mobilya Üretim İşletmelerinin Sorunları ve Çözüm Önerileri", *Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Politeknik Dergisi*, S.1, ss.105-110.
- ÖZEN, Ü., BİNGÖL, M (2007). "İşletmelerde Bilişim Teknolojileri ve Yenilikçilik: Erzurum, Erzincan Ve Bayburt'taki Kobi'lerde Bir Araştırma", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.2, ss.399-417.